

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ช่วงระยะเวลาก่อน พ.ศ. 2508 มีคนไทยจำนวนหนึ่งเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อจุดมุ่งหมายด้านการศึกษาในระดับสูงและในสาขาวิชาที่ยังไม่มีเปิดสอนในประเทศไทย ส่วนจุดมุ่งหมายด้านการประกอบอาชีพมีน้อยมาก แต่หลังจาก พ.ศ. 2508 คนไทยเริ่มเข้าไปทำงานและตั้งถิ่นฐานในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ สังคมไทยในต่างประเทศมีการขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น ต่างคนต่างมีครอบครัว มีบุตรมีหลานเพิ่มมากขึ้น (เจริญผล สุวรรณโชติ, 2530: 4-5) การดำรงชีวิตต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับกฎหมาย และวัฒนธรรมของชาติที่ตนไปอยู่อาศัย แต่เขาเหล่านั้นก็หาได้ละทิ้งวิถีชีวิตแบบไทยไม่ เมืองใดที่มีคนไทยอยู่หนาแน่น ก็มักจะมีชุมชนหรือสมาคมไทยในท้องถิ่นนั้น หลายนครใหญ่ มีพระพุทธรูปศาสนา เป็นศูนย์กลางของชุมชน เช่นในสหรัฐอเมริกา มีวัดไทยที่ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ค และชิคาโก เป็นต้น คนไทยในชุมชนเหล่านั้นต่างก็พำนักบุตรหลานไปประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในวัดไทย และถือว่า วัดไทยเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันตามธรรมเนียมไทยสืบมา (สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ, 2527: 1)

กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา มีความเจริญรุดหน้าเป็นอย่างมาก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากแรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ปัจจุบันมีวัดและพระสงฆ์ไทยเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจและประจำพรรษามากขึ้น แต่เนื่องจากระเบียบปฏิบัติของแต่ละวัด และกฎหมายของแต่ละรัฐไม่เหมือนกัน ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปโดยสม่ำเสมอ และราบรื่น คณะสงฆ์จึงร่วมกันจัดตั้ง "สมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา" ขึ้น ได้รับการจดทะเบียนเป็นองค์การทางศาสนาเพื่อจัดประชุมสงฆ์ไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 (สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ 2527: 2) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมพระธรรมวินัย และให้การดำเนินงานของคณะสงฆ์มีความสอดคล้องเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. เพื่อเป็นศูนย์กลางประสานงานการปฏิบัติศาสนกิจระหว่างคณะสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกาและคณะสงฆ์ไทยในประเทศไทย ตลอดจนองค์การพุทธศาสนาและหน่วยงานศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนกิจการวัดไทยในสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันวัดไทยที่สังกัดสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา มี 17 วัด 1 ศูนย์ (พุทธศาสนสาร, 2531: ปกใน) คือ

1. วัดไทยลอสแอนเจลิส	รัฐแคลิฟอร์เนีย
2. วัดไทยวอชิงตัน ดี.ซี.	รัฐแมริแลนด์
3. วัดสัมมาราม ชิคาโก	รัฐอิลลินอยส์
4. วัดวชิรธรรมปทีป	รัฐนิวยอร์ก
5. วัดพุทธวาราราม เดนเวอร์	รัฐโคโรลาโด
6. วัดมงคลรัตนาราม ซานฟรานซิสโก	รัฐแคลิฟอร์เนีย
7. วัดพุทธานุสรณ์ ซานฟรานซิสโก	รัฐแคลิฟอร์เนีย
8. วัดธรรมคุณาราม ยูทาห์	รัฐยูทาห์
9. วัดมงคลรัตนาราม แทมปา	รัฐฟลอริดา
10. วัดพุทธทาวาส ฮิวส์ตัน	รัฐเท็กซัส
11. วัดพุทธรังสี ไมอามี	รัฐฟลอริดา
12. วัดพระศรีรัตนาราม เซนหลุยส์	รัฐมิสซูรี
13. วัดพรหมคุณาราม	รัฐอาร์ิโซนา
14. วัดพุทธทาวนา ลาสเวกัส	รัฐเนวาดา
15. วัดมงคลเทพมุนี	รัฐฟิลาเดลเฟีย
16. วัดพุทธจักรมงคลวาราราม	รัฐฮาวาย
17. วัดสามัคคีธรรมมาราม ลองบีช	รัฐแคลิฟอร์เนีย
18. ศูนย์สังฆาราม แอล.เอ.	รัฐแคลิฟอร์เนีย

พระราชรัตนากรณี (2530; สัมภาษณ์) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของวัดว่า วัดมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เป็นศูนย์กลางของชุมชนชาวไทย การที่วัดจะกระทำหน้าที่นี้ให้ได้ดีควรจะหมายถึงการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนไทยด้วย โดยเฉพาะในแง่ที่จะทำให้เกิดความสำนึกในความเป็นไทย หรือการมีบรรพบุรุษเป็นคนไทย สามารถรับช่วงมรดกทางวัฒนธรรมและทางจิตใจสืบทอดต่อไป ถึงแม้ว่าเด็กอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเพียงชั่วคราวและจะติดตามบิดามารดากลับประเทศไทย ก็สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมและการดำเนินชีวิตอย่างคนไทยได้ ส่วนสำคัญของการศึกษาที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายเหล่านี้ได้ คือ การเรียนภาษาไทย วัฒนธรรม และประเพณีไทย ตลอดจนความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการอบรมทางศีลธรรม ประกอบกับพ่อแม่ผู้ปกครองที่ไปประกอบอาชีพและตั้งถิ่นฐานในสหรัฐอเมริกาทำสังเษญปัญหาที่สำคัญคือ การที่เด็กไทยผู้เป็นบุตรหลานของตนขาดทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความสำนึกในความเป็นไทย เด็กไทยที่เติบโตและเกิดในต่างประเทศไม่สามารถใช้ทักษะภาษาไทยในการสื่อความหมายได้ดี เนื่องจากเด็กเหล่านั้นเจริญเติบโตอยู่ในสิ่งแวดล้อมขนบธรรมเนียมประเพณีแบบอเมริกัน จึงมีความโน้มเอียงที่จะเป็นอเมริกันไปด้วย และเป็นความภูมิใจของเด็ก ๆ ที่ถือสัญชาติอเมริกัน เพราะสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่เจริญทางด้านวัตถุ คือเจริญทาง

วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เด็กจึงไม่รู้ลึกว่าเป็นปมด้อย เพราะเห็นว่าประเทศไทยยังไม่พัฒนาพอที่จะคุยอวดชาวโลกได้ ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้จะห่างจากความเป็นคนไทยออกไปทุกทีจากแนวคิดและปัญหาตั้งกล่าว วัดต่าง ๆ ทั้ง 18 แห่ง จึงได้จัดตั้งโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

1. เพื่อให้เยาวชนเรียนรู้ภาษาไทย สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนได้
2. เพื่อให้เยาวชนรู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย
3. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาและศีลธรรมอันดี
4. เพื่อให้เยาวชนมีความสำนึกในความเป็นไทย และชาติภูมิของตน

นอกจากนี้ ยังมีศูนย์วัฒนธรรมไทย ชุมชนไทย และวัดอื่นๆ ที่ไม่ได้สังกัดลัทธิขงจื้อในสหรัฐอเมริกา เปิดสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในวันอาทิตย์ เช่น วัดพุทธธรรม นครชิคาโก รัฐอิลลินอยส์, โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาไทยในวันอาทิตย์ เช่น โรงเรียนวันอาทิตย์ลองบีช รัฐแคลิฟอร์เนีย และศูนย์วัฒนธรรมไทยในนครนิวยอร์ก เป็นต้น พระเทพโสมภณ (2530: สัมภาษณ์) หัวหน้าคณะสงฆ์วัดไทยลอสแอนเจลิส ได้มองปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย ในสหรัฐอเมริกา พบว่าเกิดจาก

1. วิธีการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เฝ้าความสนใจเด็ก
 2. เวลาที่ทำการเรียนการสอน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง น้อยเกินไป เพราะเด็กอยู่กับสิ่งแวดล้อมแบบอเมริกันมากกว่า
 3. เด็กมีเวลาว่างในช่วงฤดูร้อน จึงควรใช้เวลาในช่วงนี้ให้เกิดประโยชน์ จึงริเริ่มให้มีการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ภาคฤดูร้อนขึ้น ใน พ.ศ. 2525 โดยเชิญครูจากสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เดินทางไปทำการสอนจนกระทั่ง พ.ศ. 2527 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำโครงการวิจัยการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา และดำเนินการสร้างหลักสูตรเฉพาะขึ้น เรียกว่า "หลักสูตรระยะสั้นและการจัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนไทย ในลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา" โดยมีศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นหัวหน้าโครงการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 เริ่มขยายการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ภาคฤดูร้อนเพิ่มขึ้นจากวัดไทยลอสแอนเจลิส อีก 2 แห่ง คือ วัดสัมมาราม ชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ และวัดวชิรธรรมปทีป รัฐนิวยอร์ก โดยมีคณะครูอาสาสมัคร จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปทำการสอน
- จากผลการวิจัยของ สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2527: 49-51) ในโครงการวิจัยเรื่อง "รูปแบบหลักสูตรระยะสั้นและกิจกรรมบูรณาการเพื่อการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่นักเรียนไทยในลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา" พบว่า คณะครูอาสาสมัครสอนนักเรียนไทยในลอสแอนเจลิสมีปัญหาด้านการสอนอยู่มาก ต้องการให้มีการพบปะ

กัน ระหว่างครูอาสาสมัครที่สอนอยู่ตามโรงเรียนวัดไทยในรัฐต่าง ๆ เพื่อวางหลักสูตร และเขียนตำรา และควรรื้อครุจากเมืองไทยมาประชุมปฏิบัติการให้แก่ครูอาสาสมัคร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร จากซานฟรานซิสโก และ ชิคาโก ว่าปัญหาเรื่องการเรียนการสอนสืบเนื่องมาจากตำราที่นำมาสอนไม่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ในสหรัฐอเมริกา ไม่มีหลักสูตรเป็นมาตรฐาน หลักสูตรภาคฤดูร้อนนั้น ถึงแม้ว่าจะได้มีการ ปรับใช้มาเป็นปีที่ 4 แล้วแต่ก็ยังไม่มีความชัดเจนในแง่ของการแบ่งระดับเนื้อหา

นอกจากหลักสูตรภาคฤดูร้อนแล้ว ยังมีหลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคล ภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่บางวัดจัดทำขึ้นเอง เช่น หลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของวัดไทยลอสแอนเจลิส และของวัดซัมมาราม นครชิคาโก เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวมีแต่เนื้อหาสังเขป ไม่เสนอแนะกิจกรรม สื่อการสอน และการประเมินผล ส่วนหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการ ก็ใช้ได้ในประเทศไทยเท่านั้น ยังไม่เหมาะสมกับเด็กไทยในต่างประเทศ

สุนน อมรวิวัฒน์ ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4 ฉบับ คือ (1) หลักสูตรประถมศึกษา ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2) หลักสูตรประถมศึกษา สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (3) หลักสูตรระยะสั้น และการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการ สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ของ สุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ และ (4) หลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของวัดซัมมาราม แล้วสังเคราะห์จัดลำดับเนื้อหา สำหรับใช้เป็นหลักสูตร โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 6

การสอนภาษาไทยแก่คนไทย ที่ไม่รู้และใช้ภาษาไทยมาก่อนนั้นตามหลักจิตวิทยา ผู้ที่จะเรียนภาษาได้ต้องมีความพร้อมทางภาษา รัตนา ศิริพานิช (2517: 5) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบความพร้อมพื้นฐานในการสอนภาษาไว้ 6 ประการ คือ

1. ความเข้าใจในการฟังภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ความสามารถในการแยกเสียงที่คล้ายคลึงกัน ในเวลาฟังได้ดี
3. ความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่เห็นด้วยตา
4. ความสามารถในการใช้มือและตาให้สัมพันธ์กัน
5. ความสามารถในการทำตามสิ่งที่ครูพูด หรือสั่งให้ทำ
6. การรู้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ

ประเด็นปัญหาที่ถกเถียงกันคือ วิธีสอนแบบใดจึงจะเหมาะสมที่สุดในการจัด ความพร้อมให้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวได้มีนักการศึกษาทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ให้แก่เด็กที่พูดภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย ดังเช่น ค้วน ขาวหนู และโมฮัมมัด อับดุลกาเดร์ ได้ทำการทดลองและวิจัยเนื้อหาวิธีการที่เหมาะสม พบว่า

การเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยให้แก่ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้และใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน ด้วยวิธีให้ผู้เรียนรู้จักสัญลักษณ์ของตัวหนังสือไทยก่อน โดยใช้ภาษาพื้นเมืองหรือภาษาแม่ช่วยเป็นสื่อทำให้ผู้เรียนสามารถมีความพร้อมในทักษะภาษาทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาไทยได้เร็วและดีกว่าการสอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ยังมีรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเด็กสองภาษา (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2529: 7-12) ดังนี้

ลูไร พงษ์ทองเจริญ ได้ทำการทดสอบความสามารถในการฟังและความเข้าใจบทเรียนของเด็กที่พูดภาษาอื่นในภาคเหนือ แล้วเสนอแนะให้มีการปรับปรุงวัสดุหลักสูตร เช่น จัดแบบเรียนเป็นชุดเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อน และในการทำแบบเรียนควรจะมีแบบเรียนเพิ่มเติมพิเศษสำหรับเด็กสองภาษาภาคเหนือด้วย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ได้ทดลองเด็กที่พูดภาษาถิ่นโดยใช้วิธีการสอนสองแบบ แบบแรกเป็นการสอนแบบตรง คือ ใช้ภาษาไทยล้วนๆ อีกแบบหนึ่งเป็นแบบผสม คือ ใช้ภาษาถิ่นช่วยในการสื่อความหมาย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมร ล่วย เยอ เป็นกลุ่มทดลองและควบคุม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอนแบบตรงและแบบผสมในกลุ่มที่ใช้ภาษาเขมร ล่วย และ เยอ ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ว่า ควรจะใช้รูปแบบการสอนอย่างไรในการสอนเด็กที่มีปัญหาทางภาษา สาเหตุก็เนื่องมาจากการวิจัยดังกล่าว ยังไม่ได้เน้นถึงการสำรวจ สร้างหรือทดลองใช้รูปแบบการสอนกันอย่างจริงจัง ส่วนมากก็เป็นการทดลองใช้สื่อหรือวิธีการเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ก็ยังมีปริมาณน้อย ความเชื่อมั่นที่ได้จากผลการวิจัยจึงลดลงไปด้วย

ทองอินทร์ เฝียภูเขียว เสนอข้อคิดเห็นว่า ครูสอนเด็กพูดสองภาษาน่าจะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. ครูที่พูดภาษาของเด็กได้ดีด้วย
2. ครูที่พูดภาษาของเด็กไม่ได้

รวมทั้งได้เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของครูทั้ง 2 ประเภทไว้ดังนี้ คือ ครูที่พูดภาษาของเด็กได้นั้นสามารถที่จะทำให้เด็กเข้าใจความหมายของคำที่เป็นนามธรรม ซึ่งไม่สามารถจะสอนให้เด็กเข้าใจโดยการใช้อุปกรณ์อื่นใด ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ สีหน้า หรือท่าทาง แต่ส่วนเสียคือ เวลาสอนอดที่จะแปลให้เด็กฟังไม่ได้ ซึ่งการสอนโดยวิธีแปลนี้เป็นการผิดหลักการสอนภาษา สำหรับครูที่พูดภาษาเด็กไม่ได้นั้น จะไม่สอนโดยวิธีแปลให้เด็กฟังเพราะพูดภาษาเด็กไม่ได้ จึงต้องใช้อุปกรณ์เข้าช่วยเป็นอย่างมาก ซึ่งถูกต้องตามหลักการสอนตามวิธีภาษาศาสตร์อย่างแท้จริง แต่ก็มีข้อเสีย คือ จะไม่สามารถทำให้เด็กเข้าใจคำที่มีความหมายเป็นนามธรรมได้

สมจิตร เอื้ออรุณ (2528) ได้ทำการทดลองสอนนิลยทางสังคม โดยใช้สื่อที่เป็น ศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่เด็กก่อนวัยเรียน และได้ สร้างแบบวัดเจตคติของนักเรียน โดยการใชภพสัญลักษณ์ให้แก่นักเรียนตอบเพื่อแสดง เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ปรากฏผลว่านักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลป วัฒนธรรมไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิลยทางสังคมสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแผนการ สอนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผู้วิจัยในฐานะครูอาสาสมัครที่เดินทางไปทำการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรม ไทยในโรงเรียนพระพุทศศาสนาวันอาทิตย์ ภาคฤดูร้อน ณ วัดอัมมาราม นครชิคาโก รัฐ อิลลินอยส์ เมื่อ พ.ศ. 2530 ได้ทราบปัญหาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โรงเรียนพระพุทศศาสนาวันอาทิตย์ด้วยตนเอง เห็นว่าหากได้มีการศึกษาเนื้อหาและแผน การสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย สำหรับเด็กไทยในโรงเรียนพระพุทศศาสนาวัน อาทิตย์ สหรัฐอเมริกา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในแง่การนำไปใช้และเป็นคู่มือสำหรับครู อาสาสมัคร แต่แผนการสอนที่จัดทำขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการแสดงความ คิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งได้แก่ ครูอาสาสมัคร และกรรมการโรงเรียนพระพุทศศาสนาวันอาทิตย์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ทำการศึกษา วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับทักษะเชิงประเมิน ของครูอาสาสมัคร และกรรมการโรงเรียนต่อ แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย โรงเรียนพระพุทศศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ร่วมกับผู้วิจัยอีก 2 คน แบ่งระดับเนื้อหาสาระของแผนการสอนเป็น 6 ระดับคือระดับ 1, ระดับ 2, ระดับ 3, ระดับ 4, ระดับ 5 และระดับ 6 โดยผู้วิจัย มีความสนใจวิจัยในระดับ 1 และระดับ 2 เพราะจากประสบการณ์และการศึกษาเห็นว่าการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และ เขียนเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษา โดยเฉพาะผู้เริ่มเรียนภาษาไทย ซึ่งได้แก่ เด็กไทย ในต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย แก่เด็กไทยในต่างประเทศนั้น ควรสัมพันธ์ กับชีวิตประจำวัน และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนจากการเล่นและการทำกิจกรรม ซึ่งใช้เทคนิควิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย เข้ามาเกี่ยวข้อง กิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญให้เด็กเกิด ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยความรู้สึกและความสำนึกว่า ภาษาไทยเป็นสมบัติอัน ล้ำค่า ที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ ควรที่ลูกหลานจะต้องดำรงรักษาสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจทักษะเชิงประเมิน ของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนต่อ แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย ระดับ 1 และระดับ 2 โรงเรียนพระพุทศศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การจัดเนื้อหาโดยใช้วิธีการจัดเรียงประสบการณ์ก่อน หลัง เป็นวิธีการที่ใช้ในการจัดเนื้อหาเพื่อสร้างแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับเด็กไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้
2. โครงสร้างเนื้อหาทักษะภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ที่ สุมณ อมรวิวัฒน์ วิเคราะห์ มีความถูกต้องและสอดคล้องกับประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ของเด็กไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถนำมาจัดสร้างหน่วยเนื้อหา เพื่อสร้างแผนการสอนได้
3. แบบวัดความพึงพอใจของเด็กที่เรียนอยู่ระดับ 1 และระดับ 2 ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย โดยใช้ภาพสัญลักษณ์ สามารถวัดความพึงพอใจของเด็กได้

ความจำกัดของการวิจัย

การหาประสิทธิภาพและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้น แสดง โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เท่านั้น เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถหาผู้ทดลองที่มีคุณสมบัติคล้ายกับตัวอย่างประชากร ได้มากพอในประเทศไทย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทักษะเชิงประเมิน หมายถึง ความคิดเห็นที่เกิดจากการวิเคราะห์สาระของแผนการสอน แล้วนำมาประเมินค่าแผนการสอนในแง่ประสิทธิภาพการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

แผนการสอน หมายถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบฝึกทักษะ และการวัดผล ประเมินผล เพื่อให้เป็นคู่มือในการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทยระดับ 1 และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

เด็กไทยระดับ 1 หมายถึง นักเรียนที่มาสัปดาห์เรียนเป็นครั้งแรก ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หรือภาคฤดูร้อน ประเทศสหรัฐอเมริกา อายุระหว่าง 4-6 ปี ไม่มีทักษะทางภาษาไทยและขาดความรู้ทางวัฒนธรรมไทย

เด็กไทยระดับ 2 หมายถึง นักเรียนที่มาสัปดาห์เรียน ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หรือภาคฤดูร้อน ประเทศสหรัฐอเมริกา อายุระหว่าง 5-7 ปี เริ่มเรียนฟังและพูดภาษาไทยได้บ้าง แต่ยังต้องฝึกฝนด้านความพร้อมทางทักษะภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย และ/หรือ เป็นนักเรียนที่ผ่านการเรียนระดับ 1 มาแล้ว

ครูอาสาสมัคร หมายถึง ครูและพระสงฆ์ที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งครูอาสาสมัครจาก

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สอนในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคฤดูร้อน พ.ศ. 2531

กรรมการโรงเรียน หมายถึง คณะบุคคลที่ร่วมกันบริหารกิจการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ความพึงพอใจ หมายถึง ความชอบหรือความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ที่ครูผู้สอนจัดให้แก่เด็กระดับ 1 และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามแผนการสอนแต่ละแผน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.สนองความต้องการของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในรัฐต่าง ๆ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับเด็กไทยระดับ 1 และระดับ 2

2. เป็นแนวทางให้ ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในต่างประเทศ ใช้เป็นคู่มือสอนวิชาภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในต่างประเทศ

3. มีกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยที่เหมาะสมกับเด็กเริ่มเรียน ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นแนวทางให้ครูอาสาสมัคร ได้นำกิจกรรมดังกล่าวไปใช้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น